

E U R O O P A K E S K P A N K

EUROSÜSTEEMI EKSPERTIDE MAKROMAJANDUSLIK ETTEVAADE EUROALA KOHTA

Eurosüsteemi eksperdid on 21. novembriks 2005 saadaval olnud teabe põhjal koostanud ettevaate, mis käsitleb euroala makromajanduslikku arengut.¹ Reaalse SKT keskmine aastakasv peaks ulatuma 2005. aastal 1,2–1,6%ni ning püsima nii 2006. kui ka 2007. aastal vahemikus 1,4–2,4%. Ühtlustatud tarbijahinnaindeksi (ÜTHI) keskmine kogukasv on 2005. aastal ettevaate kohaselt 2,1–2,3%, 2006. aastal 1,6–2,6% ning jääb 2007. aastal vahemikku 1,4–2,6%.

Taustinfo 1

TEHNILISED EELDUSED

Eurosüsteemi ekspertide ettevaade põhineb mitmetel intressimäärasid, vahetuskursse, naftahinda ja eelarvepoliitikat käsitlevatel eeldustel.

Tehniliseks eelduseks on, et turu lühiajalised intressimäärad ja kahepoolsed vahetuskursid püsivad ettevaateperioodil muutumatuna novembri esimesel poolel kehtinud tasemel. Kolme kuu EURIBORina mõõdetavad lühiajalised intressimäärad püsivad seega eeldatavalt muutumatuna, jäädes 2,28% tasemele. Püsivaid vahetuskursse käsitleva tehnilise eelduse kohaselt jääb EUR/USD vahetuskurs tasemele 1,19 ning euro efektiivne vahetuskurss on 2004. aasta keskmisest 2% kõrgem.

Tehnilised eeldused pikaajaliste intressimäärade kohta ning naftahinna ja muude toorainete (v.a energia) hinna kohta põhinevad turgude ootustel novembri esimese poole seisuga. Nende ootuste kohaselt peaks riikide kümneaastase tähtajaga võlakirjade nominaalne tulus euroalal vähesel määral kasvama, tõustes 2005. aasta keskmisel 3,5%lt ligikaudu 3,7%le 2007. aastal. Muude toorainete (v.a energia) hinnad peaksid USA dollarites tõusma 2005. aastal keskmiselt 5,8%, 2006. aastal 3,8% ja 2007. aastal 5,2%. Futuuriturgude arengu põhjal eeldatakse, et naftabarreli keskmine hind on 2006. aastal 60,0 USA dollarit ja 2007. aastal 59,5 USA dollarit.

Eelarvepoliitikat käsitlevad eeldused põhinevad euroala liikmesriikide riigieelarve kavadel. Need hõlmavad majanduspoliitilisi meetmeid, mille riikide parlamendid on juba heaks kiitnud või mis on üksikasjalikult välja töötatud ja läbivad tõenäoliselt edukalt seadusandliku protsessi. Eelarvepoliitikat käsitlevate eelduste ajakohastamise tähtaeg oli 21. november 2005. See tähendab, et käesolevas ettevaates võetakse arvesse hiljuti Saksamaal kokku lepitud meetmeid.

RAHVUSVAHELINE KESKKOND

Euroala väliskeskkond peaks ettevaateperioodil jääma soodsaks. SKT reaalkasv Ameerika Ühendriikides peaks püsima märkimisväärseks, ehkki kasvutempo on mõneti aeglasem kui 2004. aastal. Aasia riikides (v.a Jaapan) peaks SKT reaalkasv olema maailmamajanduse keskmisest tasemest oluliselt kiirem, kuid veidi aeglasem kui viimastel aastatel. Enamikus suurtes majandusriikides peaks kasv püsima dünaamiline. 1. mail 2004 Euroopa Liiduga ühinenud riikides jätkub ettevaate kohaselt kiire majanduskasv.

¹ Ettevaate koostamisel osalesid nii EKP kui ka euroala liikmesriikide keskpankade eksperdid. See kuulub materjalide hulka, mida EKP nõukogu kasutab kaks korda aastas majandusarengu ning hinnastabiilsusega seotud riskide hindamiseks. Lisateavet ettevaate koostamisel kasutatavate menetluste ja meetodite kohta saab 2001. aasta juunis koostatud EKP juhendist "A guide to Eurosystem staff macroeconomic projection exercises". Ettevaatega seotud ebakindluse väljendamiseks esitatakse tulemused kõigi muutujate puhul väärtusvahemikena. Need põhinevad eelmiste aastate ettevaadete ja tegelike tulemuste vahelistel erinevustel. Väärtusvahemike ulatus vastab nende erinevuste absoluutväärtuse kahekordsele keskmisele.

Kokkuvõttes peaks *reaalse SKT aastakasv väljaspool euroala* olema 2005. aastal keskmiselt 4,9%, 2006. aastal ligikaudu 4,8% ja 2007. aastal umbes 4,5% tasemel. *Euroalaväliste eksporditurgude* kasvutempo ulatub ettevaate kohaselt 7,2%ni 2005. aastal ja 7,1%ni nii 2006. kui ka 2007. aastal.

Tabel 1 Makromajanduslikud ettevaated

(keskmine aastane muutus protsentides)¹⁾

	2004	2005	2006	2007
ÜTHI	2,1	2,1–2,3	1,6–2,6	1,4–2,6
Reaalne SKT	1,8	1,2–1,6	1,4–2,4	1,4–2,4
Eratarbimine	1,4	1,1–1,5	0,9–1,9	0,6–2,2
Valitsussektori tarbimine	1,1	0,4–1,6	1,1–2,1	0,5–1,5
Kapitali kogumahutus põhivarasse	1,6	1,4–2,4	1,6–4,6	1,5–4,7
Ekspord (kaubad ja teenused)	6,1	2,6–5,4	4,3–7,5	4,1–7,3
Import (kaubad ja teenused)	6,3	3,4–6,0	4,2–7,6	3,5–6,9

1) Kõigi muutujate ja ajavahemike kohta esitatud väärtusvahemikud põhinevad euroala keskpankade eelmiste perioodide ettevaadete ja tegelike tulemuste vaheliste erinevuste absoluutväärtuste keskmisel. Reaalset SKTd ja selle komponente käsitlev ettevaade põhineb tööpäevade arvu järgi korrigeeritud andmetel. Ekspordi ja impordi ettevaade hõlmab ka euroalasisest kaubandust.

SKT REAALKASVU ETTEVAADE

Eurostati esialgsel hinnangul oli euroala SKT reaalkasv käesoleva aasta kolmandas kvartalis 0,6%, võrreldes 0,3%ga esimeses ja 0,4%ga teises kvartalis. Tulevikku vaadates peaks kvartaalne kasvutempo püsima ligikaudu 0,5% tasemel. Selle tulemusel peaks SKT keskmine reaalkasv olema 2005. aastal 1,2–1,6% ning ulatuma 2006. ja 2007. aastal 1,4–2,4%ni. Tugeva välisnõudluse püsesid peaks ekspordi kasv toetama ettevaateperioodil jätkuvalt majandustegevust ning sisenõudluse kasv tõenäoliselt suureneb.

Euroala puudutavate SKT kulukomponentide osas leitakse ettevaates, et *eratarbimine* suureneb 2005. aastal keskmiselt 1,1–1,5%, kajastades osaliselt negatiivset mõju, mida sissetulekute piiratud tõus ja kõrged energiahinnad avaldavad kodumajapidamiste ostujõule. Tarbimine peaks kasvama 0,9–1,9% 2006. aastal ning 0,6–2,2% 2007. aastal. Kodumajapidamiste kasutatavat tulu toetavad ettevaate kohaselt tööhõive mõningane kasv ja jätkuvalt suur kapitalitulu, kuid reaalse sissetulekute tõus jääb siiski tagasihoidlikuks. Säästumäär peaks ettevaateperioodil püsima üldjoontes stabiilsena.

Põhivarainvesteeringute keskmine aastane kasvumäär on ettevaate kohaselt 2005. aastal 1,4–2,4%, 2006. aastal 1,6–4,6% ja 2007. aastal 1,5–4,7%. *Ettevõtlusinvesteeringuid* peaksid toetama suur välisnõudlus, soodsad rahastamistingimused ja ettevõtete tulu suurenemine. *Eraisikute investeeringud elamuehitusse* peaksid ettevaateperioodil jätkuvalt mõõdukalt elavnema.

Koguekspordi (k.a euroalasisene kaubandus) keskmine aastane muutus peaks 2005. aastal olema 2,6–5,4%, ulatuma 2006. aastal 4,3–7,5%ni ja jääma 2007. aastal 4,1–7,3% piiresse. Euroalaväliste eksporditurgude osakaal peaks suurema üleilmse konkurentsi ja hindade konkurentsivõime paranemise tulemusel püsima ettevaateperioodil suhteliselt stabiilsena. *Koguimpordi* keskmine aastane kasvumäär on tõenäoliselt veidi kõrgem kui 2005. aasta ekspordi kasvumäär, kuid peaks ettevaateperioodil langema sellest allapoole. Kokkuvõttes peaks netoekspord SKT reaalkasvu vähesel määral toetama.

Tööhõive kasv peaks hiljuti täheldatust soodsama majandusarengu toel ettevaateperioodil mõnevõrra hoogustuma. Tööjõupakkumine tõenäoliselt suureneb, sest uute töökohtade loomise väljavaated on paranenud ja mitme euroala riigi tööturul on läbi viidud struktuurireforme. Töötuse määr peaks ettevaateperioodil veelgi vähenema.

HINNA- JA KULUETTEVAATED

ÜTHI keskmine kogukasv on 2005. aastal ettevaate kohaselt 2,1–2,3%, 2006. aastal 1,6–2,6% ja jääb 2007. aastal vahemikku 1,4–2,6%. Hinnaettevaated sõltuvad mitmest eeldusest. Esiteks püsib naftahind, mis viimastel aastatel on avaldanud ÜTHI-inflatsioonimäärale märkimisväärset positiivset mõju, ettevaateperioodil tõenäoliselt üldjoontes stabiilsena. Teiseks peaks nominaalpalga kasv töötaja kohta jääma ettevaateperioodil tagasihoidlikuks. Seega eeldatakse hinnaettevaadetes, et naftahinna tõus võib avaldada piiratud teisest mõju palkadele. Samuti ollakse arvamusel, et tootlikkus mõnevõrra hoogustub. See peaks hoidma tööjõu erikulude kasvu ettevaateperioodil üldjoontes stabiilsena. Kolmandaks kajastatakse ettevaadetes vaid neid kaudsete maksude muutusi, mille kohta olid piisavad tõendid enne 21. novembrit 2005.²Lisaks põhinevad hinnaettevaated ootusel, et impordist (v.a tooraine) tulenev hinnasurve jääb madalaks.

VÕRDLUS EKP EKSPERTIDE 2005. AASTA SEPTEMBRI ETTEVAATEGA

Tabel 2 Võrdlus 2005. aasta septembri ettevaatega

(keskmine aastane muutus protsentides)

	2004	2005	2006
Reaalne SKT – september 2005	1,8	1,0–1,6	1,3–2,3
Reaalne SKT – detsember 2005	1,8	1,2–1,6	1,4–2,4
ÜTHI – september 2005	2,1	2,1–2,3	1,4–2,4
ÜTHI – detsember 2005	2,1	2,1–2,3	1,6–2,6

Uutes ettevaadetes 2005. aastaks prognoositav SKT reaalkasvu väärtusvahemik jääb 2005. aasta septembri ettevaates prognoositud väärtusvahemiku ülemisse ossa. 2006. aastal peaks kasv olema mõnevõrra kiirem. 2005. aastaks prognoositav ÜTHI aastakasvu väärtusvahemik on 2005. aasta septembri ettevaatega võrreldes sama. 2006. aastal on ÜTHI kasv tõenäoliselt kiirem. Ümberhindamine tulenes peamiselt sellest, et detsembri ettevaates ei arvestata enam Hollandi 2006. aastaks kavandatud tervishoiureformi negatiivset statistilist mõju, mille ulatus oli 2005. aasta septembri projektsiooni kohaselt -0,2% protsendipunkti.

Taustinfo 2

TEISTE INSTITUTSIOONIDE PROGNOOSID

Mitmed rahvusvahelised organisatsioonid ja eraettevõtted on avaldanud arvukalt prognoose euroala majandusarengu kohta. Kuna kõnealuste prognooside koostamine lõpetati erinevatel aegadel ning on seetõttu osaliselt vananenud, siis ei saa neid omavahel ega ka eurosüsteemi ekspertide ettevaatega üheselt võrrelda. Lisaks kasutatakse eelarvepoliitikat, finantsturge ja euroalaväliseid muutujaid, sealhulgas naftahinda käsitlevate eelduste väljatöötamisel erinevaid, kohati määratlemata meetodeid.

Teiste institutsioonide prognooside kohaselt on euroala SKT kasv 2005. aastal keskmiselt 1,2–1,4%, 2006. aastal 1,7–2,1% ja 2007. aastal 2,0–2,2%. Prognooside kohaselt püsib keskmine aastane ÜTHI-inflatsioon 2005. aastal 2,1–2,3% ja 2006. aastal 1,8–2,2% piires ning 2007. aastal vahemikus 1,6–1,9%. Kõik need prognoosid on eurosüsteemi ettevaadetes esitatud väärtusvahemikega samal tasemel.

² Saksamaa puhul arvestatakse eeldusega, et 2007. aastal võib käibemaks tõusta 3 protsendipunkti.

Tabel Euroala SKT reaalkasvu ja ÜTHI-inflatsiooni prognooside võrdlus

(keskmise aastane muutus protsentides)		SKT kasv			ÜTHI-inflatsioon		
	Avaldamiskuupäev	2005	2006	2007	2005	2006	2007
Euroopa Komisjon	okt 2005	1,3	1,9	2,1	2,3	2,2	1,8
Rahvusvaheline Valuutafond	sept 2005	1,2	1,8	2,2	2,1	1,8	1,9
OECD	nov 2005	1,4	2,1	2,2	2,2	2,1	1,6
<i>Consensus Economics Forecasts</i>	nov 2005	1,3	1,7	–	2,2	1,9	–
<i>Survey of Professional Forecasters</i>	okt 2005	1,3	1,7	2,0	2,2	2,0	1,8

Allikad: Euroopa Komisjoni *Economic Forecasts* (sügis 2005); Rahvusvahelise Valuutafondi *World Economic Outlook* (september 2005); OECD *Economic Outlook* nr 78; *Consensus Economics Forecasts* ja EKP *Survey of Professional Forecasters*. Eurosüsteemi ekspertide makromajanduslik ettevaates ja OECD prognoosides kasutatakse tööpäevade arvu järgi korrigeeritud andmeid, kuid Euroopa Komisjoni ja Rahvusvahelise Valuutafondi prognoosides on need tööpäevade arvu järgi korrigeerimata. Muude organisatsioonide prognoosides ei täpsustata, kas andmed on tööpäevade arvu järgi korrigeeritud või mitte. 2004. aastal oli SKT aastane tööpäevade arvu järgi korrigeerimata kasvumäär ligi 0,25 protsendipunkti võrra suurem kui tööpäevade arvu järgi korrigeeritud kasvumäär, sest 2004. aastal oli tavapärasest enam tööpäevi.

© Euroopa Keskpank, 2005

Aadress: Kaiserstrasse 29, 60311 Frankfurt am Main, Saksamaa

Postiaadress: Postfach 16 03 19, 60066 Frankfurt am Main, Saksamaa

Telefon: +49 69 1344 0

Faks: +49 69 1344 6000

Koduleht: <http://www.ecb.int>

Kõik õigused on kaitstud.

Taasesitus õppe- ja mitteäriüldistel eesmärkidel on lubatud, kui viidatakse algallikale.